UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac Ex Probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniae Agrippinae, 1713

Q. 139. Quomodo distinguenda sit species in peccatis contra fidem, spem, charitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42624

Visual Library

turam partem essentialem Sacramenti, ergo. E contrà alii cum *Carden.* in 2. crisi d.2.n.107. rectè docent sententiam illam non contineri sub damnatione, quia sequendo illam Sacramentum non exponitur periculo nullitatis, certum enim est ad valorem non requiri Confessionem materialiter integram, sed sufficere integram formaliter, qualis hìc erit, ergo quamvìs opinio negans circumstantias illas esse confitendas coram Deo esset falsa, Sacramentum adhuc esset validum, utì validum est, si quis ex oblivione omittat peccatum vel circumstantiam, quæ mutat speciem, aut si omittat bonâ fide putans se non teneri confiteri, idem enim est, inquit *Lugo* d. 19. n. 31. non recordari alicujus peccati vel ignorare obligationem confitendi illud. Atque ex his infertur, quòd neutra opinionum probabilium, quarum una affirmat, alia negat peccata aliqua differre specie, subjaceat damnationi, v. g. sententia, quæ dicit delectationem morosam circa personam liberam & circa conjugatam non differre specie, quamvìs sit minùs tuta, non ideo est damnata pro praxi, quia si fortè falsa est, nihilominùs relinquit Confessionem formaliter integram & reliquas ejus partes essentiales, ergo non exponit Sacramentum periculo nullitatis, sed manet practicè probabilis,

Q. 139. Quomodo distinguenda sit species in peccatis contra fidem, spem, charitatem. R. § 1. Errores vel dubia circa fidem sunt ejusdem speciei, in quacunque materia sint, *Regin. Diana* p.1.t.7. R.46.p.11.t.7.R 34. *Less.* in auct.v.*Confessio* cas. 9. Hinc qui dubitavit, semel de Eucharistia, semel de purgatorio, semel de æternitate animæ, 979.

satisfacit dicendo, ter dubitavi in fide, quia tota malitia consistit in hoc, quòd non satis tribuatur authoritati Dei, quæ est eadem in omnibus. Econtrà tamen culpabilis ignorantia mysteriorum fidei, error in fide & positiva hæresis cum pertinacia distinguuntur specie.

980. §. 2. Probabilius est cum *Suar. Sanch. Castrop.* & aliis apostasiam à fide specie differre ab infidelitate, tum quia deficiendo à fide læditur speciale jus, quod Ecclesia per Baptismum acquisiverat in personam hominis fidelis, tum etiam, quia est specialis irreverentia contra characterem Baptismi, si deseratur fides in eo suscepta, cujus veluti sigillum est iste character, attamen non est opus hoc exprimere in Confessione, hoc ipso enim, quòd aliquis confiteatur se defecisse à fide, intelligitur, quòd fecerit post Baptismum, quia peccata ante Baptismum facta non sunt materia Confessionis. Quòd si quis post susceptam Confirmationem deficiat à fide, putat *Carden.* in 2. crisi d. 30. n. 55. accedere speciem irreligiositatis per hoc, quòd, cùm Confirmatio specialiter det auxilia gratiæ ad retinendam fortitudinem in suscepta ac defendenda fide, ideo obligat ad excludendam infidelitatem, ipse contra eam gratiam peccet, eamque admissâ infidelitate destruat; sed ratio ista non videtur firma, alioquin etiam erit specialis irreligiositas, si quis gratiam in Sacramento Pœnitentiæ in ordine ad emendanda peccata acceptam iterum abjiciat per eadem peccata repetita. Si tamen defectio fiat post professionem fidei juratam, accedit species sacrilegii, propter juramentum, quod frangitur.

981. §. 3. Defectio à fide ad Judaismum, Paganismum

nismum, hæresin, specie inter se distinguuntur, Lugo d.16.n.291. *Dicast.* d.9.n. 556. cum communi contra alios. Ratio est, quia hæ sectæ ob diversos ritus valde diversam habent oppositionem cum religione, judaismus per superstitiosam observantiam, paganismus per idolatriam, hæresis per alia ab his specie distincta peccata. Hinc etiam si quis vellet potiùs deficere ad hanc hæresin quàm illam, si hæ hæreses inducant ad diversa peccata, vel habeant ritus notabiliter diversos religioni oppositos, etiam hæreses inter se distinguentur specie, & ita docent *Lugo* & *Dicast.* Calvinismum, qui habet ritum invalidi Sacramenti Eucharistiæ, distingui specie à Lutheranismo. De mendacio circa fidem dicetur n. 1095.

§. 4. Peccare cum spe veniæ, vel cum proposito confitendi, vel contra vehementissimam inspirationem, vel contra firmissimum propositum non peccandi, non inducunt novam speciem, ideoque sufficit dicere simpliciter peccatum, *Comit. Lugo, Tamb. Dicast.* n.703. *Sporer* n. 216. Si tamen quis peccet, quia sperat Deum facilè remissurum, accedit nova species, quæ est præsumptio de misericordia Dei. Si ideo iterum peccet, quia jam antè, illud peccatum commiserat, & putat utrumque eâdem facilitate per unicam confessionem remittendum, erit error & præsumptio de eadem misericordia Dei. 982.

§. 5. Si quis peccet mortaliter, v. g. furetur rem notabilem, non intendens quidem, attamen advertens, quòd per hoc sibi inferat mortem spiritualem animæ, *Arr.* de pecc. d. 44. n. 13. & *Bonæspei* de pecc. d. 8. n. 31. dicunt contra- 983.

here novam ſpeciem contra charitatem propriam. Idem dicit *Oviedo* de pecc. contr. 2. n. 59. quamvis peccans priùs fuiſſet in uno mortali, quia qui faceret aliquid, advertens propter hoc ſibi inferendam mortem aut graviſſimam pœnam corporis, item qui per prodigalitatem ſe ſpoliaret maximâ parte bonorum, ſecundùm S. *Th.* 2.2.q.119 a. 3. ſpecialiter peccaret contra charitatem propriam; ergo multò magis hìc. Aliqui rationi illi non acquieſcunt, aliàs, inquiunt, qui peccaret venialiter, hoc ipſo peccaret mortaliter, quia infert ſibi majus malum quàm ſit omnis pœna corporis, & quàm ſit carentia omnium bonorum temporalium: quidquid ſit de hoc, ſaltem probabilius eſt cum *Vaſq. Leſſ.* & aliis per hoc non contrahi ſpecialem malitiam, quæ in confeſſione explicari debeat, quia hoc eſt commune & veluti imbibitum in omni mortali, quod ideo cognoſcitur eſſe mortale, quia infert mortem animæ, adeoque eſt circumſtantia veluti tranſcendens, quæ ſatìs intelligitur. Et hæc etiam eſt ratio, cur occidens alium coram Judice, à quo ideo ſuſpendetur, peccet contra charitatem propriam, uti habet communis contra *Tann.* de pecc. d. 4. q. 3. num. 72. & occidens alium coram Deo, à quo ideo damnabitur, non ideo peccet contra charitatem propriam peccato in confeſſione explicando, quia nempe damnari à Deo eſt commune & proprium omni homicidio, non item ſuſpendi. Docent tamen *Arr.* & *Bonæſpei* de pecc. d. 5. n. 137. ſi quis ob certum peccatum incurrat excommunicationem, debere hoc ſpecialiter addere in confeſſione, quia contra charitatem propriam eſt ſe privare ſpecia-

libus

libus istis bonis, scilicet communione fidelium, suffragiis Ecclesiæ, jure ad sepulturam &c. quamvis in hoc iterum contradicat *Tann.*

§. 6. Qui inducit alterum ad mortale, contrahit saltem duplicem specie malitiam, imprimis contra charitatem proximi, cui causat ruinam spiritualem, deinde malitiam illius peccati, ad quod fit inductio, hinc qui induxit ad furtum, non satisfacit dicendo, fui alteri causa gravis peccati, sed addere debet, furti; & idem est de aliis materiis: Ratio est, quia singulæ virtutes obligant, ne directè procuremus aliquid contra se agi, utì rectè *Bonac.* & *Tamb.* De conf. l.2.c.7.n. 14. cum communi. Et propter hoc putat *Oviedo*, quòd consulens homicidium plùs peccet, quàm ipsemet homicida, quia consulens est moraliter homicida, & simul peccat contra charitatem: sed alii dicunt peccare quidem plùs extensivè, non tamen ideo plùs intensivè, quia cùm consilium revocari possit vel nihil persuadere, non est ita efficax nec proximè attingit vitam proximi, utì occisio: Quidquid sit de hoc, de quo videri potest *Dicast.* à n. 533., rectè probant *Lugo* n. 140. & *Dicast.* à num 270. contrahi diversam speciem malitiæ, imprimis primariam contra virtutem, ad quam fit inductio, utì dictum est; deinde contra eandem virtutem adhuc aliam secundariam specie distinctam à priore, quia hoc ipso, quòd alter habeat præceptum, v.g. non furandi, Jure naturæ in aliis hominibus resultat obligatio non inducendi ad furtum, hinc inducens contrahit malitiam primariam contra virtutem justitiæ, quæ obligat ad non procurandam sui violationem, deinde secundariam, non cooperandi alteri in pec- 984.

peccato injustitiæ : utraque tamen hæc malitia sufficienter explicatur dicendo, induxi aliquem ad grave furtum.

985. §. 7. Si inductio fiat ad actum inducenti & inducto communem, v. g. ad turpe colloquium, *Castrop.* tr. 23. p. 9. n. 12. *Tamb.* c. 4. nu. 3. *Burgh.* cent. 1. cas. 70. putant non esse speciliter contra charitatem proximi, adeoque opus non esse addere, an fuerit inducens an inductus, quia videtur esse ejusdem speciei, sive prævaniendo sive tantùm cooperando causare ruinam proximi. Sed oppositum videtur probabilius, longè enim major est deformitas & imputabilitas dedisse causam peccato aliàs non futuro, quàm post causam aliunde datam esse cooperatum.

986. §. 8. Si scandalum, quod datur ad mortale, sit tantùm indirectum, id est, si non intendatur peccatum proximi, sed tantùm prævideatur secuturum ex mea actione, *Less. Salas, Hurt. Lug.* à n. 159. *Tamb.* c. 1. n. 105. dicunt peccari tantùm contra charitatem, ideoque satis esse dicere, quòd fueris causa gravis peccati alterius, tacendo quòd fuerit v. g. in materia castitatis, quia castitas aut quævis alia virtus non videtur obligare, ut caveamus alienas prævaricationes circa ipsas, sed tantùm ne positivè ad eas inducamus. E contrà *Laym. Bonæsp. Oviedo* de peccat. controv. 2. à n. 96. *Stephanus* tr. 3. d. 3. n. 70. *Dicast.* n. 336. & alii dicunt adhuc contrahi speciem peccati, ad quod datur scandalum, quia talis saltem interpretativè vult peccatum alterius, volendo sinè justa causa ponere aliquid, ad quod prævidet illud secuturum, ergo contrahit ejus malitiam in confessione explicari.

plicandam, & hanc sententiam etiam in praxi tenendam esse dicit *Gob.* in Quin. t. 5. c. 13. n. 62. licèt priorem defendat ùt probabilem.

§. 9. Ex dictis sequitur. Si sermone vel facto turpi dedisti scandalum præsentibus, teneris addere, quales fuerint hæ personæ, si per hoc in illis diversa peccata causâsti; nam contraxisti easdem malitias, quas causâsti in illis, hinc si causâsti turpem delectationem in Religioso, contraxisti malitiam sacrilegii, si causâsti turpe desiderium in conjugato, contraxisti malitiam adulterii, & ita de aliis, quia peccasti contra illas virtutes, quæ obligabant te, ne aliquem ad earum transgressionem induceres. Addit *Sporer*, si v. g. Parochus det parochianis scandalum, peccare etiam specialiter contra justitiam, quia ratione officii ex justitia quadam legali tenebatur eis prælucere bono exemplo, quod tamen *Dicast.* n. 598. negat de Confessario peccante cum suo pœnitente extra confessionem, v. g. furante cum illo, nam tum est extra obligationem sui muneris. 987.

§. 10. Quando nihil facio, per quod directè vel indirectè inducam proximum in peccatum, sed me habeo negativè & tantùm non impedio ipsius v. g. furtum, potero quidem peccare contra charitatem, si peccatum non impediam, quando commodè possum, secundùm dicta l. 2. n. 208., attamen non contraho speciem malitiæ contra justitiam, vel virtutem, contra quam peccat proximus, quia hæ virtutes me non obligant, ut illas positivè in altero procurem, sed tantùm ne directè vel indirectè inducam ad illarum violationem, *Suar. Cón. Lug. Dicast.* n. 339. 988.

§. 11.

989. §. 11. Susurratio, quâ dissolvis amicitiam inter propinquos, v. g. inter patrem & filium, habet speciem distinctam malitiæ ab ea, quâ dissolvis amicitiam inter non propinquos, quia prior non tantùm opponitur charitati sed etiam pietati.

De peccatis alienis plura dicentur à n. 1131.

990. Q. 140. *Quomodo distinguenda sit species in peccatis contra primum præceptum Decalogi.* ℟. §. 1. Superstitio cum pacto explicito distinguitur specie ab ea, quæ est cum implicito tantùm & tacito, quia longè diversa malitia est expresè dæmonem invocare, quàm facere aliquid, propter quod dæmon se ingerat, *Sanch. Bonac. Castrop.* t. 17. d. 1. p. 3. num. 11. & alii contra *Dian.* p. 1. t. 7. R. 66.

991. §. 2. Divinatio est ejusdem speciei, si fiat per aves, stellas, aquam &c. nam materialiter se habet instrumentum, *Less. Dian. Stoz.* l. 1. p. 1. n. 65. Si autem sacra misceantur profanis, accedet species sacrilegii contra religionem.

992. §. 3. Idololatria tantùm externa distinguitur specie ab ea, quæ simul est interna, quia cum hac adest stricta hæresis vel infidelitas.

993. §. 4. Simonia juris naturalis sive divini specie distinguitur à simonia juris tantùm ecclesiastici, hinc si quis emerit unum Beneficium ecclesiasticum & alterũ propriâ authoritate permutârit, non satisfacit dicendo, bis commisi simoniam, quia notabiliter pejus & turpius est rem temporalem æquiparare & commutare cum spirituali, quàm spiritualem cum spirituali.

994. §. 5. Fictio externa simoniæ, ut alter sic inducatur v. g. ad dandam pecuniam pro Beneficio, quamvis non habeat speciem primariam simo-